Pondělí 23.8.

Teplota dnes ráno byla 6°C. Časná snídaně a odjezd po Hwy 90 na severozápad. Před městem Bozeman (populace 43,000) jsme se rozhodli, že zde zastavíme, a zkusíme kontaktovat naši domácí základnu, tentokrát pomocí e-mailu z městské knihovny. Město bylo velmi hezké a přehledné – na hlavní ulici byla obrovská knihovna a následně i jeden z nejlepších supermarketů SAFEWAY, a tam jsme zaparkovali a nakoupili potraviny. Vrátili jsme se zpátky ke knihovně, kde jsme rovněž snadno zaparkovali.
Už na první pohled to byla impozantní moderní budova s pěknou zelení okolo. Bozeman je universitní město – takže tomu odpovídá i městská knihovna. Když jsem vešel dovnitř, tak jsem se cítil, jako v říši divů: probíhající přednášky, ostraha, hlavní recepce, bar, v patře další recepce, internetová sekce, okolo 20 stolů s počítači a asistentem. Náš problém však nedokázal vyřešit - neznali jsme totiž hesla k našim domácím PC! Všechny asistentky knihovnice byly samozřejmě vytíženy svými povinnostmi, ale přesto se nám maximálně snažili pomoci s naším voláním do Evropy. Z jejich telefonu to nebylo možné, automat prostě Evropu nespojil. Paní knihovnice mne poslala přes ulici, kde měl být obchod se smíšeným zbožím, ve kterém se prodávaly karty s čísly pro telefonní hovory (s upozorněním, že je třeba, aby karta umožňovala volání do Evropy). V obchodě měli podobných karet hodně, a tak jsem se tázal prodavačky, kterou zakoupit pro Evropu, nevěděla a přišla paní vedoucí, ta také nevěděla, a tak to šla zjistit na internet. Po chvíli se vrátila s tím, že ona by žádnou z těchto karet nekupovala, protože nelze zaručit spojení do Evropy. Ochotná paní vedoucí mi navrhla, že pošle e-mail mé ženě ze svého počítače. Kartu jsem si přesto za $10 zakoupil a šel zpátky do knihovny.

Městská knihovna

Recepční v knihovně mne poslala do kanceláře, kde se mi věnovaly dvě další knihovnice, které se pokoušely, s pomocí zakoupené karty dovolat do ČR. Nešlo to. Pokusil jsem se tedy zavolat do Kanady, našemu známému Pavlovi, který mohl poslat e-mail ženě VP. Zde jsem uspěl, tedy částečně, neboť Pavlův telefon vyzváněl, ale on to nebral; jak se však později ukázalo, ani toto nebylo však dobré řešení, neboť Pavel, když zjistil, že mu volal někdo z Bozemanu, tak správně usoudil, že jsme to byli my, ale domníval se, že jsem v problémech, což e-mailoval ženě VP, no a ta se začala zbytečně strachovat. Takže v knihovně jsme se pokoušeli kontaktovat naši základnu asi jednu hodinu, ale zcela neúspěšně. Bylo nám jasné, že místní lidi prostě nevolají Evropu, a neplatí tedy zbytečně za služby, které nepotřebují. To dává smysl.
Ještě, že se mi podařilo poslat SMS z Normanova mobilu, když jsme byli v NP Yellowstone, jinak by od nás neměli zprávu už dva týdny. Vlastně, když hovořím o problémech s telefonováním domů, tak

musím připustit, že stejný problém jsme už zažili při naší poslední cestě do USA (2013), a byla to tedy naše chyba, že jsme se na to lépe nepřipravili.

Prostě jsme si bláhově mysleli, že s českým telefonem se dovoláme z USA bez problémů, jen když bude mít nabitou baterii. Pravda, byla místa, kde jsme měli signál, ale těch míst bylo opravdu málo, SMS nešli posílat odevšud, dokonce ani ze všech větších měst to prostě nebylo možné.
Poté, co jsem četl článek v místních novinách „Rocky Mountains Outlook“ o ztraceném turistovi „Ztracený muž dostal lekci plánování výletu“, jsem se dozvěděl, že existují pomůcky, jako je satelitní telefon nebo SPOT satelitní poslíček (na obrázku).

SPOT *je vyhledávací přístroj GPS, který využívá síť satelitů Globalstar k tomu, aby předával textové zprávy a polohu GPS (služby podle předplaceného tarifu). Oblast pokrytí je téměř po celé planetě, s výjimkou severního / jižního pólu a některých lokalit Pacifiku. SPOT má své limity, neboť nemůže pracovat se všemi daty.*
Při nákupu jednoduchého (ročního) předplatného, umožňuje SPOT odesílat krátké zprávy (41 znaků) na daný telefonní seznam a e-mailové adresy. Toto základní předplatné rovněž umožňuje uživateli oznámit svou polohu záchranným službám. Za přípatek může SPOT vysílat na webovou stránku i turistovu polohu (GPS) na trase. Frekvence vysílání GPS bodů je po 10 minutách, zahrnují pouze zeměpisnou šířku / délku, ale nikoliv nadmořskou výšku. V březnu 2010, SPOT umožnil úspěšnou záchranu v 550 případech,a to v 51 zemích i na mořích.

Než opustím Bozeman, rád bych zmínil ještě jednu zajímavost. Už mnoho let poslouchám BBC Radio 4 program *„Desert Island Discs“,* který se vysílá každou neděli, již od roku 1943. Hostem redaktora je vždy nějaký zajímavý člověk, který vypráví o svém životě a vybírá hudbu, jenž mu je blízká. V roce 2013, byl hostem na imaginárním *„Opuštěném ostrově“* i přední americký / světový horolezec **Conrad Anker**, a ten žije právě zde, v Bozemanu. A protože naše příští destinace má být GLACIER NATIONAL PARK, kde je Conrad Anker určitě, jako doma, tak jsem si o něm vyhledal trochu informací.

V programu Desert Island Discs o něm redaktorka Kirsty Young řekla:
„Někteří z nás volí život v IT nebo organizují různé akce – Conrad Anker se rozhodl pro houpání na nylonovém žebříku ve výšce 6,000m nad srázem, s podmáčenýma nohama a kouskem plesnivého sýra k večeři. Zdá se to divný způsob života, ale to je jeho styl.
Jeden z předních elitních horolezců na světě má za sebou dlouhý seznam prvo-výstupů. Na Mount Everest vystoupal třikrát. V průběhu jednoho proslulého výstupu objevil zmrzlé tělo legendárního George Malloryho, který zde zmizel spolu s horolezcem S. Irvinem, při pokusu o výstup na vrchol – vybaven pouze podraženými botami a tvídovým oblekem - v roce 1924.

Když nezkoumá odlehlé planiny světa, tak tráví volný čas doma v Montaně se svou ženou Jennifer, vdovou po svém nejlepším příteli Alexi Loweovi, který zahynul v lavině, jež o vlas minula i samotného Conrada.
Říká o svém životě, „Většina lidí má strach riskovat. Svět je plný peciválů…my horolezci bychom měli dostávat státní stipendium, jen proto, že uchováváme genofond risika na živu.“

George Herbert Mallory *(1886-1924) byl anglický horolezec, který se zúčastnil*

prvních tří Britských expedic na Mount Everest počátkem 1920. V průběhu expedice 1924, Mallory a další horolezec A. Irvine zmizeli na Severo-východní stěně v průběhu prvního pokusu o výstup na nejvyšší horu světa. Zdali Mallory s Irvinem dosáhli vrcholu dříve, než zahynuli, je předmětem spekulací a pokračujícího výzkumu.

Z Bozemanu jsme pokračovali na sever směrem k hlavnímu města státu Montana, Heleně. Krátce za městem jsme zastavili v kempu Indian Road, protože byl čas oběda, stoly a lavice ve stínu, no prostě řádná parcela pro piknik. Na jídlo jsme se těšili, protože bylo čerstvě nakoupeno právě v Bozemanu. Místo našeho pikniku bylo na břehu **řeky Missouri**.

Zastávka na oběd u řeky Missouri (stín poskytovala střecha na snímku)

Jinak před námi byla takováto krajina, takže hledat stín na piknik bylo jaksi obtížné…

U silnice, na odpočívadle u řeky Missouri, byla informační tabule pro turisty: "1860 -1870 zde byla oblast, kde se nacházelo zlato. Někteří zlatokopové „vyrejžovali" ve svých pánvích, na dnešní peníze $1500 - $2000 / den. Zlatá horečka trvala tři roky". Mnozí horníci přijížděli za prací ve zlatých dolech po řece Missouri za Kansasu a opět se po řece vraceli domů.

Tento snímek jsem udělal za jízdy, když jsme přejížděli řeku Missouri.

Atmosféra **Missouri River** mne inspirovala k tomu, abych se blíže zmínil o řekách, které jsme na našem výletě přejížděli:

Columbia River

Řeka Columbia je největší řekou v Severní Americe, která teče do Severozápadního Pacifiku (blíže jsem o ni psal už na str. 23).

Povodí řeky Columbia

Hood River

Řeka Hood, původně řeka Pes, je přítokem řeky Columbia. Délka mostu je 1347 m. Snímek ukazuj střed mostu, kde je otevírací brána: když je zavřena, tak výška mezi mostem a hladinou vody je 20 m; když je brána otevřena, tak je výška 45 m.

Snake River

Před více než 11,000 lety žili na březích Hadí řeky pravěcí původní Američané. Hlavní zdroj obživy poskytovaly lososovité ryby. Jikry lososů v milionech pravidelně zaplavovali vody až po Shoshonské vodopády. V době kdy do oblasti pronikali první Evropané, tak nejsilnějšími kmeny byli Shoshone a Nez Perce. Když tito lidé, ručními posunky naznačovali rybu, tak běloši si to špatně vyložili a viděli v tom hada, odtud tedy pochází jméno Hadí řeka. Obrázky známých Shoshonských vodopádů jsou na str.37.

Povodí Hadí řeky

Ve střední části toku, kde řeka prochází pláň Hadí řeky, se daří naplaveným rostlinným druhům mnohem lépe než těm původním

Přítoky řeky zůstávají silně zalesněny, především v chráněných oblastech

Hadí řeka opouští Jackson Lake a meandruje údolím pohoří Teton – „Jackson Hole“. Jméno „Hole“ – „Díra“- vymysleli lovci kožešin (1893), když sestupovali do údolí z jeho prudké severní strany

Yellowstone River

Řeka Yellowstone je nejdelším přítokem (1114 km) řeky Missouri v její horní části. Stékají do ní vody od Skalnatých hor, poblíž Yellowstonského NP až po vysoko položené pláně Jižní Montany a severního Wyomingu. Řeka Yellowstone je pátým největším přítokem řeky Missouri, do které vtéká v Severní Dakotě.

*Mapa povodí **Yellowstone River** –zahrnuje tři státy: Wyoming, Montana a Severní Dakotu*

V srpnu 2016 uzavřelo Ministerstvo státu Montana pro rybolov; národní parky, řeku i všechny její přítoky, pro rekreační aktivity. Platí to po dobu neurčitou a důvodem je úhyn ryb způsobený prudkým nárůstem onemocnění ledvin lososovitých ryb (Salmoniade-čeleď sladkovodních / tažných dravých ryb).
Parazit, který to způsobuje, není škodlivý lidem ani ostatním savcům.

Řeka Yellowstone u jižního vstupu do kaňonu Yankee Jim, Montana

Little Bighorn River

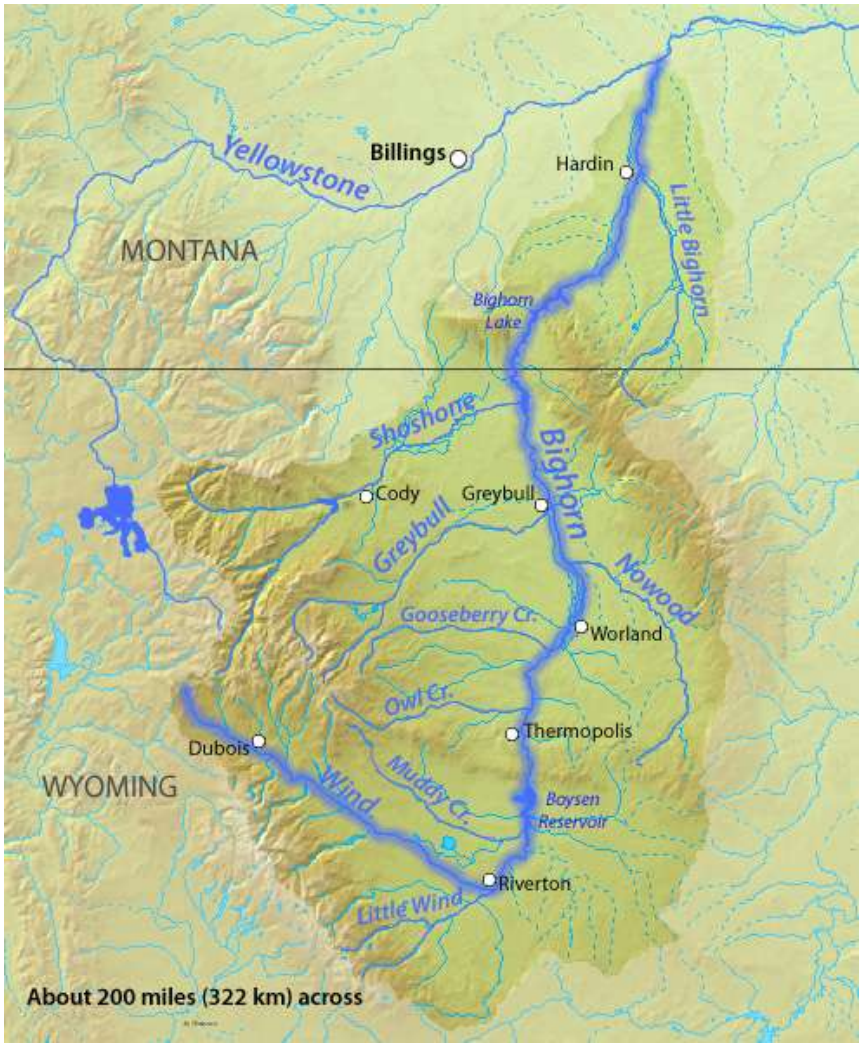

Mapa povodí řeky Bighorn ve státech Wyoming a Montana

Řeka Little Bighorn je 222 km dlouhá a přitéká do řeky Bighorn. Pramení hluboko v horách Bighorn v severní části Wyomingu. V roce 1859, W.F. Reyonolds vedl expedici k řece Big Horn a kempoval při soutoku s řekou Little Bighorn. Do svého zápisníku si poznamenal, že indiáni nazývají řeky:

*1. **LIttle Bighorn** – Malá ovce tlustorohá*
*2. **Bighorn** - Velká ovce tlustorohá*

Lovci kožešin, kteří tudy procházeli, používali stejné názvy.

Bitva u Little Bighornu probíhla u břehů této řeky v roce 1876, jakož i bitva Crow Agency, v roce 1887

Bighorn River

Řeka Little Bighorn se napojuje na Bighorn poblíž města Hardin v Montaně a ta se přibližně po 80 km vlévá do řeky Yellowstone. Bighorn je přibližně 742 km dlouhá řeka a protéká státy Montana a Wyoming. První Evropan, který řeku pojmenoval, podle indiánského názvu, byl francouzský lovec kožešin Francois Larocque, v roce 1805.

Kouzelné modré vody řeky Bighorn směřují k severu

Řeka Bighorn je velkým lákadlem pro rybáře a první pravidlo v pokynech k rybolovu v řekách NP Spojených států je: *Podeberte pstruha opatrně a pusťte zpátky do řeky poté, co jste si s ním krátce pohráli; přesvědčte se, že všichni pstruzi se po vašem krátkém zátahu plně vzpamatovali.*

Řeka Bighorn vykrajuje hluboký kaňon, jehož území je Národní rekreační oblast

Missouri River

Řeka Missouri je nejdelší řekou v Severní Americe. Pramení ve Skalnatých horách, v západní Montaně. Teče na jih a její délka, před soutokem s řekou Mississippi, na sever od města St. Louis, je 3,767 km.

Více než 12,000 let byli Původní Američané závislí na vodách Missouri. Řeka poskytovala nejen zdroj potravy, ale i dopravní možnosti.

Povodí řeky bylo osídleno nejméně deseti velkými skupinami původních Američanů, kteří vedli kočovný život v období, kdy se obrovská stáda bizonů toulala po Velkých pláních. První Evropané se dostali k řece na konci sedmnáctého století, a oblast prošla rukami nejprve Španělům a Francouzům, až se konečně stala součástí Spojených států, které dohodli obchod v Louisianě, tzv. ***Louisiana Purchase.*** *Dlouho se věřilo, že Missouri je součástí Severozápadní cesty – vodní kanál z Atlantiku do Pacifiku – avšak cestovatelé Lewis a Clerk, kteří jako první cestovali po celé délce řeky, potvrdili, že tomu tak ve skutečnosti není.*

Řeka zajišťovala hlavní trasu pro expanzi na západ Spojených států v průběhu 19. století. Růst obchodu s kožešinami, počátkem 1800, vedl k tomu, že průkopníky v objevování nových světů byli lovci kožešin. Pionýři směřovali na západ „společně a najednou“ už počátkem let 1830, nejprve v krytých povozech, a potom stále ve větších počtech po řece parníky. Původní Američané byli z toho zděšeni, což vedlo k dlouhodobým a krvavým válkám proti původnímu obyvatelstvu.

Na horním konci Missouri je vodní nádrž

Široká řeka protéká mezi tmavými lesy a nízkými srázy

Převozníci na Missouri, 1846

Fort Clark na řece Missouri, únor 1834. Malíř Karl Bodmer

V roce 1822 postavil kmen Mandan (původní Američané) tábor hliněných chýší na břehu řeky Missouri. V roce 1830 vybudoval obchodní zástupce Americké kožešinové společnosti, na jižní straně tábora, Fort Clark Trading Post (obchodní stanice, kde lze prodat, koupit nebo vyměnit zboží). První parník, který připlul v roce 1832 do horní části Missouri, se jmenoval Yellow Stone, přivezl zboží o objemu 6 m^3 (jedním z pasažérů byl i malíř Karl Bodmer).
Když v roce 1837 připlul parník St. Peters, tak s sebou přivezl pasažéry infikované neštovicemi, a tím vypukla na Velkých pláních epidemie neštovic.

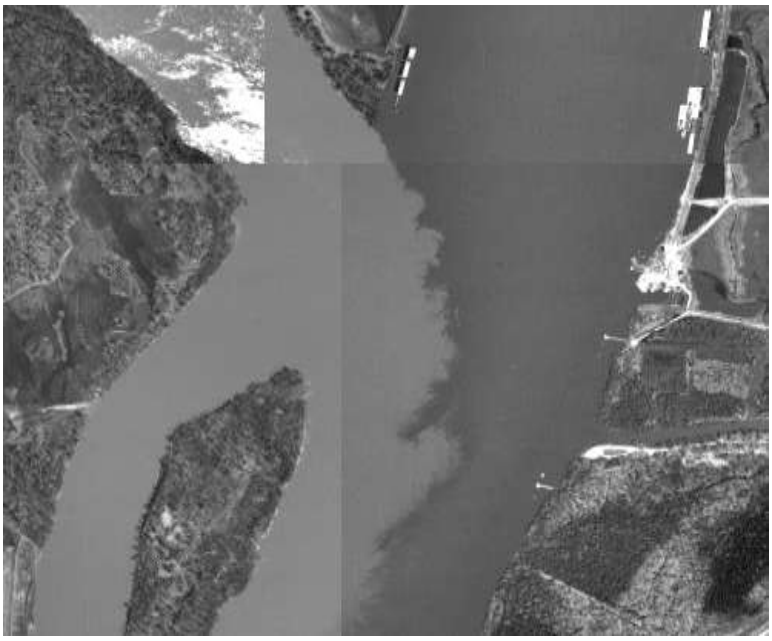

Vysoký obsah naplavenin v řece Missouri (vlevo) výrazně rozlišuje její barvu od řeky Mississippi (vpravo).

Přestože tentokrát jsme se ani zdaleka nedostali nikam poblíž **„Old Man River“**, tak bych se rád zmínil o řece **Mississippi.** Už i proto, že na jejím břehu jsme již byl v roce 2000, při cestě po ROUTE 66, a to v městě St. Louis, kde se obě řeky slévají.
Ještě nikdy jsem neviděl tak ohromnou sílu vodního toku řeky (za normálního stavu). Neuvěřitelně mohutný a rychlý proud! Zatímco my se můžeme snažit o jeho kontrolu, tak zde mi bylo jasné, jak těžké je/bude „poroučet přírodě“. Pravidelně si připomínáme divokou a ničivou sílu řek a jejich spoušť, kterou mohou napáchat.

Povodí řeky Mississippi (3730 km)

K záplavám na řece Mississippi dochází často, ale ta největší v novodobé historii US nastala v roce 1927.

Záplavu způsobil extrémně silný a vytrvalý déšť (pršelo 8 měsíců), ve střední části Mississippi, v létě 1926. Už v září byli přítoky z Kansasu a Iowy nad normálem. Na Vánoce 1926 byla řeka Cumberland, ve městě Nashville, 17.1 m nad dosavadním rekordem pro tento den (mnohem výše než poslední záplavy v roce 2010).

Pro místní obyvatelstvo to nebyl pouze boj proti přírodnímu živlu, ale také boj muže proti muži. Se stoupající vodou bylo nutné postavit stráže na všech protipovodňových náspech, aby se zoufalým lidem z opačných břehů zabránilo v narušování hrází (dynamitem) na protějších stranách (východ/ západ), z důvodu úniku vody „na opačnou stranu." Ve finále došlo k protržení na nejméně 145 místech obou stran.

- *Bylo zaplaveno 69.000km^2 (rozloha ČR je 78.42 km^2), více než 0.5 miliónů lidí muselo opustit své domovy. Přibližně 500 lidí zemřelo na následky záplavy. Lidé čtyři měsíce neviděli půdu.*
- *Bylo zasaženo 10 států - Missouri, Illinois, Kansas, Tennessee, Kentucky, Arkansas, Louisiana, Mississippi, Oklahoma a Texas.*
- *Na protržené hrázi, o šířce 6 m a délce 8 km zůstalo 13,000 lidí, bez jídla, pití a úkrytu, po několik dnů.*
- *V květnu 1927 dosáhla šířka řeky pod městem Memphis, stát Tennessee 97 km a místy hloubky 10 m.*
- *Lidé byli upozorněni, aby odešli na výše položená místa; černoši však museli zůstat (tvořili 75% pracovní síly) a plnit pytle s pískem. Farmáři pěstující bavlnu si stěžovali, protože se báli, že když černoši opustí farmy, tak se už nevrátí, a ti byli tedy drženi na místě násilím (zbraněmi).*
- *Farmy však nakonec byli natolik devastované, že černoši stejně odešli na sever, především do Chicaga.*
- *Červený kříž dělal, co mohl-zásoboval potravinami a odváděl lidi na bezpečná místa.*

- *Systém hrází (původně 2-4 m vysoké; po roce 1917 byla výška hrází 13 m, šířka 33 m a délka 1600 km), který byl navržen k udržení řeky, nedokázal řeku udržet. Dno řeky není koryto ve skále, ale je v písku.*
- *Moderní řešení nespoléhá pouze na stavbu hrází, ale počítá s několika lokalitami, kam bude nadbytečná voda „přesměrována".*
- *Uvedený postup ale byl připraven pro spodní tok řeky. Střední část řeky Mississippi však nemá dostatečná řešení, což dokazují poslední záplavy z roku 2011.*

Indián z kmene Lakota:*" Původní lidé této země říkají – voda je posvátná a pro celý svět je poselstvím - pláčeme vodu - slzy štěstí i slzy bolesti - to vše je voda."*

Rybář na řece Mississippi: "Můžete mít práci, můžete mít milion dolarů, ale pokud bude zničené životní prostředí, tak nemáte nic; není se z čeho radovat.

Co se skutečně stalo při Velké záplavě na Mississippi v roce 1927? Více na youtube:

https://www.youtube.com/watch?v=OFcmN4RfJfM;

https://www.youtube.com/watch?v=UGy4DgeaZNo

Zde je několik komentářů:

- *Narodil jsem se ve Fort Madison, poblíž řeky Mississippi, a vždy měl velký strach a respekt před její silou. Pamatuji si, že otec sloužil jako záloha a odcházel pátrat po lidech, kteří se v řece utopili. Když mi bylo 18, tak jsem se odvážil jít si zaplavat do divokých vod, a stále mám o tom noční můry.*
- *Velice zajímavé. Skutečnost je taková, že nezáleží na tom, co si lidstvo myslí, že mohou udělat, aby omezili podobné katastrofy, příroda vždy vítězí. Vždy tomu tak bylo, a bude se to v těchto místech opakovat.*
- *Lidí byli tehdy mnohem odolnější, a v těžkých chvílích uměli držet pospolu.*
- *Systém hrází, jak je postaven ženisty US armády, je největším a nejúspěšnějším technickým projektem v historii US, ale většinou už se na to dnes zapomíná.*

- *Pěkné video, moje rozvětvená rodina žije v oblasti Greenville, poblíž paní Řeky, pamatuji si na to, jako moje pra prababička tuto katastrofu zažila, říkala mi, jak museli zůstat na místě (s pomocí ozbrojené stráže),a ti co chtěli odejít byli dokonce zastřeleni (černoši nemohli odcházet, protože se od nich očekávalo, že budou pracovat na hrázích a později i na zničených farmách).*
- *Žádný domorodý americký indián v podobných katastrofách nikdy nezahynul, uměli se pohybovat a včas odejít, my běloši si postavíme farmu, a jsme uvázáni k půdě.*
- *Běloši také dostávali více/ lepší jídlo, zatímco černoši dostávali mnohem méně.*

Řeka Mississippi inspirovala mnohé skladatele písní a mnoho zpěváků, na příklad: **Lonnie Johnson** nazpíval v roce 1928 píseň *Broken Levee Blues (Protržená hráz) : "… musím opustit domov, nemohu zde déle žít…honí mě policie…voda dosahuje k mému*

oknu…hluboká voda blokuje dveře. Bude-li dále pršet, hráze puknou, bude-li dále pršet, hráze puknou, a přijde voda a my nebudeme mít, kde žít.“ Původní versi písně zpopularizovala skupina **Led Zeppelin.**
Johnny Cash, ve své písni „Big River“, zpívá o tom, jak jej unáší proud řeky Mississippie, zatímco on se pokouší najít vztah, který zmizel.
Paul Robeson zpívá hlavní melodii v muzikálu „Show Boat“ , je to balada „Ol´Man River“.
Paul Simon se zmiňuje o deltě Mississippi ve své písni „Graceland.“

Můžeme si o řekách myslet, co chceme, ale:

- Pozorujeme-li jejich proud, tak mají na nás určitý terapeutický účinek, uvolňují naši představivost.
- Co třeba jejich schopnost odpoutat nás od okolního hektického světa a neklidných myšlenek.
- Řeky se stále pohybují, neustále mění a rostou, jako by byli živé. Stejně, jako my jsou na cestě
- Voda tekoucí v řece není nikdy stejná, vždy se mění, a vždy je v pohybu.
- Řeky jsou nejlepšími přírodními bariérami dělící města nebo dokonce oddělují státní hranice.
- Symbolika řek…přechod na druhou stranu, kde vše je jiné; ve starém Řecku to byla hranice mezi světem živých a mrtvých.
- Dokonce ty největší z nich – Nil, Ganga, Mississippi – začínají malým pramínkem než jsou z nich mocné řeky.
- Naproti tomu, ale můžete přejít i po vyschlém říčním korytu velké řeky (tzv.„stagnující řeky“), jako např. Rio Pecos (což jsem zažil ve městě Santa Rosa, Nové Mexiko, na ROUTE 66, v roce 2000).

Pocity tajuplnosti navozují např. melodie i dalších zpěváků:

Joni Mitchell (1943), Kanadská zpěvačka, skladatelka a malířka, kterou americký časopis Rolling Stone nazval „Jedna z největších autorek písní v historii.“

Její píseň **River** může být symbolem útěku. „…*Přála bych si mít řeku a na ní bruslit pryč…“*

Bob Dylan (1941), americký zpěvák, skladatel a spisovatel. V roce 2016 získal Nobelovu cenu za literaturu, jako první zpěvák vůbec. Většina jeho nejznámějších písní pochází ze 60-tých let, a týkají se sociálního neklidu. Ve své písni *„Watching the River Flow“* zpívá o svém vnitřním neklidnu…je možné, že řeka mu nabízí nejen poklidnou atmosféru na konci dne, a právě tato píseň to nejlépe vystihuje.

Směrem na sever, k **National Park Glacier (**Ledovcový národní park), jsme projížděli územím, které patřilo indiánskému kmeni BLACKFEET. Jméno Blackfeet dostal kmen z toho důvodu, že jejich mokasíny byly vždy černé, a to od spálenišť v prériích a lesích. Blackfeet lidé tvrdili, že „Bílý člověk ucpal otvor, kterým přicházeli bizoni. Následně pak nastal nedostatek potravy.“

Poslední tři státy – Idaho, Wyoming, Montana – bylo zřejmé, že projíždíme zemědělským krajem, oblastí, kde se pěstuje obilí. Kombajny byly asi dvakrát tak velké, jako u nás, a pole neměla konců. Několikrát jsem si také všimnul, že stroje zůstávali na polích i přes noc. Odjíždět s nimi zpátky na farmu nemělo smysl

*Na opačné straně silnice od kombajnu byl místní hřbitov; Dlouhý nápis končil slovy:“…**Stále stejný vítr prérií od pradávna vane a hladí a lomcuje a šeptá tímto hřbitovem…**“. Snímek bohužel kazí zemědělské objekty v pozadí*

Protože i já jsem před léty včelařil, tak jsem nemohl minout tento snímek – úly místního, nejspíše indiánského včelaře, vypadali tak opuštěně v této obrovské vyschlé prérii. Docela by mne zajímalo, jaký druh medu se tu vytáčí, když se zdá, že nabídka rostlin tu musí být omezená. Může to však vypadat úplně jinak na jaře, než koncem suchého léta.

Konečně tábor, tentokrát už v **Glacier National Park.** Protože jsme přijížděli od východní strany, po Hwy 89, tak vstupní místo do parku se jmenovalo St. Mary, a my jsme tedy zakotvili v Johnsons St.Mary Campu, 2 noci @ $ 64.00. Manažer campu byl velice příjemný člověk (navštívil Prahu a dobře poznal české pivo). Na kampovacích parcelách nebyli proti-medvědové kovové schránky na potraviny, a protože jsme nechtěli, „aby nám do auta lezli medvědi za jídlem, a přitom nás kousali do ucha nebo nosu, protože ty jediný nám koukali ze spacáku“, tak nám manažer přivezl dva igelitové pytle (přestože nás ujišťoval, že do tábora medvědi nechodí; z toho důvodu tam nebyli kovové schránky), abychom si jídlo, včetně zubní pasty, do nich uložili a on, že to odveze do svého srubu a ráno to přiveze. Tak se i stalo, navečer přijel elektrickým vozítkem a naše 2 pytle s potravinami odvezl. Spalo se nám moc dobře, „protože jsme dobře věděli, že nás v noci žádný medvěd nebude kousat do hlavy.“

Na večeři jsme si zašli do restaurace (snímek) v kempu. Lépe jsme se v Americe ještě nenajedli! Co to bylo? Velká mísa polévky (už 66 let servírují pouze jeden druh, a ten se jmenuje Dobrá polévka!), hovězí pečeně, šťouchané brambory, sladký moučník, káva a voda.

Když pan Johnsons a jeho paní otevírali restauraci v roce 1952, tak zde nebyla elektřina ani tekoucí voda. Rozměry srubu byly 13 x 13m, Johnsonsovi spali za srubem ve stanu pět let. Začínali bez jakýchkoliv zkušeností v tomto podnikání. Paní Ruth pracovala každý den od 6.00 – 22.00. Pan Lester měl současně na starost i ranč s dobytkem. Lester a Ruth Jonsonsovi jsou a vždy budou skutečnou legendou Montany a budou chybět všem, kdo je znali. Lester zemřel ve věku 96 let (2008) a Ruth ve věku 95 let (2014).

Ke dnešnímu dni jsme ujeli 5691 km. Dnes jsem jel 670 km; stavěl 3x pro benzin!